

N:o 39.

Ank. till Riksd. Kansli den 16 Maj 1874, kl. 2 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner, åsyftande begränsning af den kommunala rösträtten på landet.

Dessa, till Lag-Utskottet remitterade motioner äro väckta inom Andra Kammaren af Herrar *P. Hübinette* (motionen N:o 116) *C. E. Hjelm* (motionen N:o 172) och *Per Nilsson* från Christianstads län (motionen N:o 174); och hafva motionärerue föreslagit:

Herr Hübinette: »att 11 § i Kongl. Förordningen om kommunalstyrelse på landet måtte få den förändrade lydelse, att röstvärdet skall beräknas efter det en hvar röstegande åsatta fyrktal; dock må ingen utöfva rösträtt för större antal röster, än som svarar emot en trediondedel af kommunens hela röstetal efter röstlängden»;

Herr Hjelm: att omförmälda lagrum måtte erhålla följande lydelse:

»Röstvärdet skall beräknas efter det en hvar röstegande åsatta fyrktal. Dock må ej någon utöfva rösträtt för större antal röster, än som svarar emot en tjugonedel af kommunens hela röstetal efter röstlängden, och icke i något fall till mer än 480 röster»; samt

Herr Per Nilsson: »att Riksdagen för sin del måtte besluta, att den kommunala rösträtten måtte blifva lika för alla, som skatta till kommunen efter andra artikels bevillning.»

Sedan Riksdagen i underdånig skrifvelse den 15 Maj 1872 — under förmålan hurusom vid behandlingen af frågor rörande kommunallagstiftningen och för bedömandets så väl af behörigheten af de förslag, som kunde blifva framställda till förändring i gällande grunder för den kommunala rösträtten, som ock af den verkan dylika förslag, derest de blefve godkända, komme att medföra, det otvifvelaktigt skulle vara af stort gagn, om tillgång funnes på statistiska uppgifter utvisande huru inom de särskilda kommunerna rösträtten vore fördelad ej mindre efter

olika beskattningsföremål än efter de röstades antal — anhållit, att Kongl. Maj:t tacktes i afseende å den kommunala rösträtten låta utarbета och till en kommande Riksdag meddela dylika statistiska uppgifter; så har detta nu mera skett, och uppgifterna hafva under innevarande riksdag blifvit till Kamrarnes ledamöter utdelade.

Dessa uppgifter äro utan tvifvel egnade att lemna bidrag till en tillfredställande lösning af förevarande fråga. Redan vid första betraktandet af deras innehåll finner man, att nu gällande bestämmelser rörande den kommunala rösträtten på landet inom vissa kommuner leda till missförhållanden, som påkalla rättelser. För att med ledning af berörda uppgifter söka uppgöra en förändrad röstgrund, hvarigenom dessa missförhållanden afhjelpas utan att andra i stället uppkomma, erfordras emellertid en omfattande undersökning af förändringens verkningar inom de olika kommunerna med hänseende till de faktiska förhållanden, som af de statistiska uppgifterna framgå. Utskottet, som haft åtskilliga andra viktiga frågor att handlägga och hvars tid till en icke ringa del tagits i anspråk för Sammansatta Utskott, har hittills ej varit i tillfälle att företaga en slik undersökning; och då tiden för riksdagens avslutande snart lär vara inne, ser Utskottet sig af sådan anledning föränlätet vördsamt hemställa,

att de ifrågavarande motionerna ej måtte till någon vidare åtgärd föränleda.

Stockholm den 16 Maj 1874.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.

Reservationer:

af Herr Grefve *Mörner*, med hvilken Herr *Holmberg* och Herr Friherre *Wrede* sig förenat: »Då i motiveringen för ifrågavarande Utlåtande Utskottet påstått en förändring i kommunala rösträtten vara af behofvet påkallad, ehuru Utskottet icke haft tid granska de statistiska uppgifter, som skulle ådagalägga nyssnämnda ändrings behof, får jag för min del vördsamt hemställa, att Riksdagen behagade, med ogillande af den af Utskottet begagnade motivering, bifalla Utskottets slutliga hemställan, att motionerna ej måtte till någon åtgärd föränleda.»

af Herrar *Sven Nilsson*, *Nils Petersson* och *Magnus Jonsson*.
